

Talenposters

Leerlingen staan doorgaans niet zo bewust stil bij de talige bagage waarover ze beschikken of dat ze betekenissen geven aan diverse talen.

Met deze activiteit zetten we hen aan het denken en maken we de betekenis van talen bespreekbaar.

Doel

- Peilen naar talige diversiteit in de klas.
- Respect tonen voor uitingen van leeftijdsgenoten uit alle culturen.
- Kennismaken met de talige diversiteit als kenmerk van de eigen klas, de school en de maatschappelijke omgeving.
- Een veilig en positief klasklimaat creëren.

Tijd

1 à 2 uren

Hoe

De leerlingen gaan bij zichzelf na op welke momenten ze een bepaalde taal gebruiken en welke emotionele betekenis deze taal voor hen heeft. Ze verwerken deze informatie in een ingekleurd silhouet van zichzelf.

Stap 1 MAAK JE SILHOUET

De leerkracht geeft de leerlingen grote flappen papier waar ze op gaan liggen. De leerlingen werken per twee en tekenen om de beurt met een dikke zwarte stift het silhouet van hun medeleerling. Indien je niet beschikt over een grote ruimte om in te werken kan dit ook op een A3-formaat.

Stap 2 WELKE TALEN GEBRUIK IK ?

De leerkracht probeert aan de hand van een gesprek met de leerlingen te achterhalen over welk talig repertoire elke leerling beschikt. Hij legt uit dat 'verschillende talen' meer betekent dan de feitelijke talen die we aan landen of streken koppelen. Via een paar voorbeelden loodst hij de leerlingen mee in de wereld van de repertoires. Als je voorbeelden gebruikt uit je eigen leefwereld verlaag je de spreekdrempel voor leerlingen en kom je authentieker over.

Voor de leerkracht

- 💡 **Reik hen een lijst aan met mogelijke situaties om hun denken een zetje te geven.**
Talen die je gebruikt aan tafel, op je kamer met je broer en zus, op de bus, aan de telefoon, al skypend of tijdens facetime, met een meisje of jongen die je leuk vindt, bij de dokter, thuis met je ouders, op reis,...
- 💡 **Probeer om het gebruik van talen zo breed mogelijk te laten invullen.**
Wijs leerlingen ook op het gebruik van talen op reis, dialecten, sms-taal, ...

Stap 3 KIES EEN KLEUR

Vraag aan je leerlingen om aan een bepaalde taal te denken. Geef de leerlingen de opdracht om goed stil te staan bij één taal die ze gebruiken. Eenmaal ze een taal hebben gekozen, nodig je hen uit om daar een kleur bij te kiezen.

Stap 3 WAAR WOONT DEZE TAAAL?

Daarna focus je op de volgende vraag: "Waar zou de taal die je nu hebt gekozen plaatsn?" Vraag hen om die plek op hun silhouet in te kleuren. Doe zo verder met de andere talen.

Voor de leerkracht

- 💡 **Ondersteun leerling bij de vormgeving.**
Doe dit door hen vormtaal aan te reiken. Hoe ziet die taal er dan uit? Is dat een vlak? Zijn het eerder stippen, kronkels,...?
Laat hen eventueel een keuze maken uit verschillende materialen.
- ” *Elaines talen zijn Engels en Afrikaans. Vanuit haar portret kunnen we opmaken dat ze Engels spreekt met haar ouders, broers en zussen en Afrikaans met haar grootouders en sommige van haar vrienden. Elaine denkt dat Engels haar sterkste taal is, toch geeft ze aan dat haar favoriete taal Afrikaans is. Dit zien we op haar portret. Ze heeft bruin gekozen voor Afrikaans en haar lichaam is overheersend bruin ingekleurd. Ze zegt: "Ik kies voor bruin, want dat is een mooi kleur en ik hou ervan, want ik ben zelf bruin." Engels vind je vooral op haar armen terug. Ze vertelt hierbij dat ze deze taal nodig heeft als 'werktuig', vooral dan om schrijfopdrachten*

uit te voeren. Haar hoofd heeft ze ingekleurd met 'Bee-bee'. Dat is de taal die gebruikt wordt bij rapmuziek en dat is de muziek waar ze heel graag naar luistert.¹

Stap 4 TENTOONSTELLING

Hang de verschillende silhouetten op een plaats waar ouders, andere leerlingen, collega's ze kunnen bewonderen.

Voor de leerkracht

- **Voorzie een nabespreking met je leerlingen.**
Je zal merken dat de leerlingen heel wat kunnen vertellen over wanneer, waar, hoe, waarom ze een bepaalde taal gebruiken en welke emotionele waarde ze geven aan een taal.
- **Zorg voor een talig onderschrift.**
Door de leerlingen een gedicht te laten maken die de kleuren en het waarom ervan (deels) toelicht.
- **Maak/toon je eigen silhouette (leerkracht).**
Leerlingen appreciëren het heel erg als je jezelf ook 'bloot' geeft. Bovendien zien ze dan dat ook jij een 'talenprofiel' hebt.

¹ Vertaald naar Bush., B. (2010). School language profiles: valorizing linguistic resources in heteroglossic situations in South Africa, Language and Education. University of Vienna, Austria. 24: 4, p. 283-294)

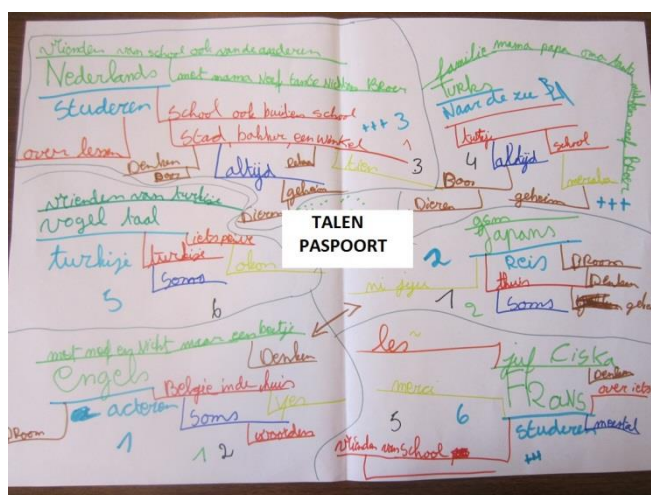
Varianten op deze methodiek

Variant 1

Bij deze (eerder sturende) methodiek ligt de focus op het achterhalen van welke talen leerlingen gebruiken, met wie en in welke contexten.²

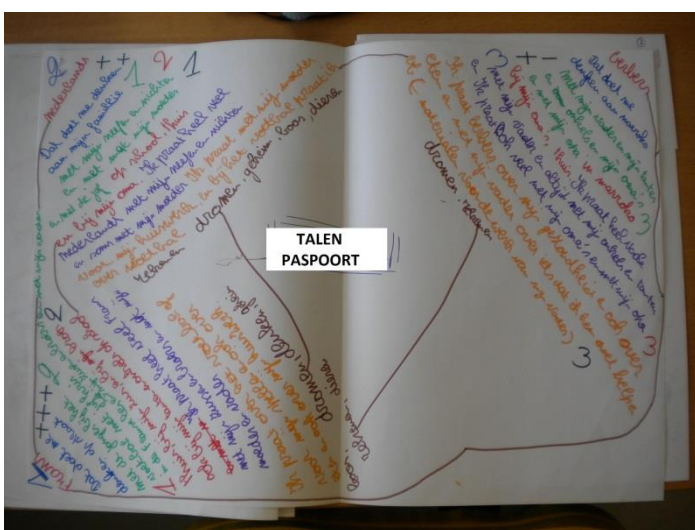
Door allerlei bijvragen te stellen, wordt getracht om de functies van elke taal in kaart te brengen alsook de complexe verhouding en verwevenheid van de verschillende talen.

Het talenpaspoort is dus niet statisch en blijft groeien tijdens het gesprek. De moderator probeert allerlei gaten in het paspoort op te vullen en verbanden te onthullen.

Stap 1 NAAM en TALEN

Schrijf in het midden van je A3-blad je naam. Schrijf daarrond in het **zwart** alle talen (brede benadering) op die je gebruikt met verschillende mensen of op verschillende plaatsen.

Stap 2 ASSOCIATIES

Schrijf bij elke taal in het **blauw** waaraan die taal je doet denken, welke woorden er spontaan in je opkomen.

Stap 3 PERSONEN

Schrijf bij elke taal in het **groen** met wie je deze taal gebruikt. Vrienden kan je opdelen in vrienden op school, op de voetbal, ...
Verder: mama, papa, broer/zus, oma, opa, tante, oom, ...

² Naar: Werken met focusgroepen via talenposters in het kader van het MARS project. [UGent/SDL/VUB Meertaligheid Als Realiteit op School](http://www.ugent.be/SDL/VUB/Meertaligheid%20Als%20Realiteit%20op%20School). In opdracht van Vlaams Ministerie en Vorming. 2015

Stap 4 PLAATSEN

Schrijf bij elke taal in het **rood** waar je ze gebruikt: thuis in de keuken, op je kamer, op school in de klas, de speelplaats, de gang, op straat bij de bakker, de beenhouwer,...

Stap 5 HOE VAAK?

Probeer nu ook in het **paars** op te schrijven hoe vaak je welke taal gebruikt: meestal, soms, bijna nooit, ... (Vb: 'hoe vaak gebruik je het Nederlands met je papa?')

Stap 6 HOE GOED?

Hoe goed kan je die taal? Schrijf daar +/++/+++/++++ in het **geel** bij. Je mag dat bij alle talen doen. Schrijf er ook bij of het gaat over spreken-lezen-luisteren-schrijven.

Variante 2

Bij deze (eerder sturende) methodiek ligt de focus op het achterhalen van welke talen leerlingen gebruiken in bepaalde contexten.

Deze methodiek is gebaseerd op de voorgaande. De leerkracht heeft hier wel een visuele ondersteuning ingebouwd door pictogrammen te gebruiken en heeft de keuzemogelijkheden beperkt.

Stap 1 NAAM en TALEN

Schrijf op je blad je naam. Schrijf daarrond in het zwart alle talen (brede benadering) op die je gebruikt met verschillende mensen of op verschillende plaatsen. Trek een cirkel rond elke taal.

Stap 3 KIES EEN KLEUR

Vraag aan je leerlingen om aan een bepaalde taal te denken. Geef de leerlingen de opdracht om goed stil te staan bij die taal. Eenmaal ze een taal hebben gekozen, nodig je hen uit om daar een kleur bij te kiezen. Kleur de cirkel van die taal in. Doe dit ook met de andere talen.

Stap 4 WAT DOE JE MET DIE TAAI?

De leerlingen krijgen een prent van een televisie. Opdracht: kleur de prent in. Doe dit niet zomaar. Als je veel in het Nederlands naar televisie kijkt, ga je veel Nederlands inkleuren, kijk je ook een beetje in het Spaans of Bulgaars dan kleur je ook die taal in. De andere prenten zijn: een pen (schrijven), een boek (lezen), een radio (luisteren).

Voor de leerkracht

💡 Maak de opdracht duidelijk met een voorbeeld.

Toon een ingekleurde prent en leg uit. Deze leerling kijkt veel naar Nederlandse televisie want ik zie veel geel. En ik zie ook een beetje groen. Dus hij kijkt ook af en toe in het Turks.

Deze opdracht kan je nog uitbreiden met:

1. Andere contexten: speelplaats, voetbalplein, winkel, thuis aan tafel, in de zetel,...
2. Personen: mama, papa, broer, zus,...

Materiaal

Grote flappen papier, gekleurde potloden of stiften, dikke zwarte stiften, verschillende materialen (stoffen, ribbelkarton, plastic, watten,...), afbeeldingen van plaatsen en personen.

Bronnen

Gebaseerd op:

- Bush., B. (2010). School language profiles: valorizing linguistic resources in heteroglossic situations in South Africa, Language and Education. University of Vienna, Austria. 24: 4, p. 283-294
- Werken met focusgroepen via talenposters in het kader van het MARS-project ([Meertaligheid Als Realiteit op School](#)). UGent/SDL/VUB. In opdracht van Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming, 2015